

ԼՐԱԳԻՐ

ԲԱՆԱԲԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԲԱՆԱԲԱԿԱՆ

ԿԱՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 21 ՅՈՒՆԻՍ

ԳԵՐԸՍԵՆ ԵԿԱԾ ԼՈՒԻՐԵՐ

Հարաժեշտ է երեքշաբթի Գրքեր մայրաքաղաքս եկող շոգենականներուն րեքած լուրերը հետեւեալներն են :

Դաշնակցները թշնամեաց ամբողջ թիւներուն մօտենալու ծամբաները լըմնցնելու վրայ ըլլալով, ընդհանրապէս կը կարծէին, թէ մեծ պատերազմ եւ յարձակում մը ըլլալու ժամանակը խիստ մօտ է :

Օրքերը զգալով եւ ուսմը, վառօդ եւ ուրիշ ամեն կերպ աւերման գործիքներ փոխադրելու նշանակեալ տեղերը :

Ուսուցիչը դաշնակցներուն ամբողջ պատրաստութեանը եւ ըրած անօրէնութիւններուն նայելով, այս անգամ Սալաքիի եւ Ռէաանի ամբողջեանց առնուելուն համոզման կ'ընդունէր, ըստ որում իրենց ծանրագին կարաւորը, եւ կեղեցեաց զարդերը եւ կառավարութեան ղեկավարները Սեփասթորօփոսեան հանդիմանին հիւսիսային կողմը անցուցեր են :

Դաշնակցք՝ նոր պատերազմական գործողութիւններու նպատակաւ՝ բանակին հիւսիսարեւմտեան կողմէն պարսկեան բոլոր գանդիւմ հիւսիսային ու վերաւորները Վ. Պօլսի կողմէն :

Հրաման եկեր է, որ բոլոր պատրաստ զանգված անդրկական շոգենականները Սարալիս խրվելն նոր զօրք բերելու համար :

Եյս օրերս քանի մը լրտեսներ երեւան եկեր են, որոնք զաղղեացի սպաներու կերպարանօք Ենդլիոյ բանակը կը մոնեն, եւ անդրկացի սպաներու կերպարանօք զաղղեացեաց բանակը կ'երթան կը պորտին եղեր : Եսոր համար դաշնակց սպարապետները որոշեր են, որ իրենց ստորագրութեամբ հրամանագիր չունեցողներուն թոյլ չտրվի խրամները պարանելու :

Եւեի Գալէն եկած նամակները կը ծանուցանեն, թէ այս քաղաքին ու Սիւրճի քովը Բալիզարայա հրուանդանին ամբողջութեամբ բոլորովին լնցելի՝ այն պիտի հզօր պաշտպանութեան վիճակի մէջ գրվեր են, որ ուսուցիչը որչափ մեծ զօրութեամբ ալ գալու ըլլան՝ բան մը չեն կրնար ընել :

ԳԱԼԹԻՒՆՆ ԵԿԱԾ ԼՈՒԻՐԵՐ

Տանձիկն յուլիս 21/1 թուով զբոլած նամակ մը լուր կուտայ, թէ դաշնակց տէրութեանց նաւատորմը կը

պատրաստուի Գրոնթաթի առջեւին մեկնելու, եւ Ռէֆէի վրայ երթալու :

Քօլէան դաղարեղէ գաշնակց նաւատորմին մէջ :

Ուսուցիչը Լոկիա քաղաքը բոլորովին չէ կործանել անդրկացեաց ուժերու ծուլեմէն, ինչպէս որ անցեալ շաբթու եկած լուրերը ծանուցին :

Սթորպոլմէն յունիս 4/16 թուով լուր կուտան, թէ անդրկացիք Լոկիայի ընակեաց ստացումներն ու տուններուն խնայել՝ միայն տէրութեան վերաբերեալ շնորհները քանդեր են : Բայց հրդեհ պատահելով՝ քաղաքին երրորդ մասը այրեր է :

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒԻՐԵՐ

Եմսոյ 14 ին՝ կայսերական հրամանաւ՝

Նախկին մեծ Եպարքոս բարձրագոյն տիւր Գրաքըրը Սէհմէտ փաշան թանգրմաթի ժողովին նախագահ անուանեցաւ :

Ըքօրայի կուսակալ վսեմափայլ Խանայի փաշան՝ նոյն ժողովին անդամ անուանեցաւ :

Վ. խմբի կուսակալ վսեմափայլ Սաւմի փաշան նոյն ժողովին անդամ անուանեցաւ :

Իհթիսապ Նադրի Էլեւէին պէյ էֆէնայի պաշտօնին հանդիման, եւ Իհթիսապի վերադառնալուն պաշտօնը վերանայով՝ գանձուց (մալէ) պաշտօնին հետ միացաւ :

Վ. առեայի նախկին կառավարիչ միւրիսիան Սալէհ փաշան՝ Էհէր Իմինի (քաղաքագետ) անուանեցաւ : Եյսպաշտօնը Իհթիսապ Նադրիի պաշտօնին տեղը սահմանված է :

Դարձեալ ամսոյ 16 ին՝ կայսերական հրամանաւ՝

Թուրքի վսեմափայլ կուսակալ Սէհմէտ փաշային եղբորդի Սէհմէտ փաշան՝ նոյն դատին կուսակալ անուանեցաւ, եւ այս սովոր Սիւլեյման թեան աստիճան տրվեցաւ իրեն :

Ենցեալ հինգշաբթի՝ տէրութեան պաշտօնեաները ժողով ըրին Բ. Գուսը : Բարձրագոյն սպարապետ Լօմէր փաշան ալ նոյն ժողովին ներկայ էր :

Պարսէն եկած պաշտօնական լուրերը սուտ կը հանեն անցեալ շաբթու առանձին նամակներէ աւերվելով հրատարակված լուրերը թէ Էյլս Է ամիլ Թիֆլիզի վրայ քաղաքը, Պարսի վրայ եկող ուսուցիչը եւս գաւառու եւ Թիֆլիզը երթալու կը պատրաստուին եղեր :

Պաշտօնական լուրերն ընդհակա-

ռախ կը ծանուցանեն, թէ ուսուցիչը նախկին մէկ բաժինը Լոկիոմի 12 ժամու ծամբայ մօտ հասնելէն ետեւ, չղիտցրվի ինչ պատճառաւ, ծամբան դարձուցեր, Սուրաբիլիզը զօրքերուն հետ գացել միարաններէ Պարսէն չորս ժամու չափ ծամբայ հեռու :

Ուսուցիչը զիտուր ծամբաները բռնած՝ ամենեւին նշան մը չեն ցուցներ եւ քաղաքը եւ Պարսի պաշարուն մը ձգելու : Ինչհակառակն հաւանական կը թուի, որ քիչ օրէն յարձակում մը ընեն Պարսի վրայ :

Պայտրական զօրքերը պատրաստ կ'ապաւն արժանաւոր ընդունելութիւն մը ընելու անոնց :

Նոյն պաշտօնական լուրերը Էյլս Է ամիլ շաբթու մեկնելու վրայ խօսք մը չեն ընել : Այս դրոշմը ճշդիւ գիտացող կայեւ ոչ ունեցած դիտաւորութիւնները :

Նախկին թուով ծանուցիչը, թէ Բ. Գրան եւ Յունաստանի թագաւորութեան մէջ հաստատված առեւտրական դաշնադրութիւնը օգոստոս փետր ինքնակալին հաւանութեամբ վաւերացաւ, անցեալ շաբթու օրը վսեմափայլ Յունաստ փաշան եւ մայրաքաղաքի հիւսիսային դեսպանը վաւերացեալ օրինակները իրարու տուին :

Եսաւաթի յիշեալ դաշնադրութեան օրինակ :

«Պատմեան կայսերութեան եւ Յունաստանի թագաւորութեան մէջ արդէն բարեբաղդարար հաստատված բարեկամական յարաբերութիւնները ամրացնելու նպատակաւ՝ առեւտուրի ու նաւարկութեան դաշնադրութիւն մը ընելու կը կողմանէ հարկաւոր դատվելով, վսեմափայլ ինքնակալ Սուլթանը եւ Վ. հիւսիսային թագաւորը համեմատ, որ ասանկ դաշնադրութիւն մը հաստատվի՝ երկու տէրութեանց բարի դրացութեան յարաբերութիւններուն եւ երկու դաշնակիր կողմանց փոխադարձ օգուտին համաձայն :

Յիշեալ դաշնադրութեան յօդուածները քննելու եւ որոշելու համար, Նոյնին վեհապետութիւնները հաճեցան իրենց լիազօր գործակալ անուանելու :

Վ. հափառ սուլթան Մալիւ-Մեհմետ Խան ինքնակալ կայսրը՝ իւր արտաքին գործոց պաշտօնեայ եւ թանգրմաթի բարձր ժողովին նախագահ վսեմափայլ Սէհմէտ Գուստ փաշան, նշանաւոր առաջին կարգի Մեհմէտ եւ անձնական արժանեաց կայսերական բարձր պատուանշաններուն, Յունաստանի Փրիւզի մեծ խաչին, Էւսաբիոյ Լըփաթի թագի

նշանին, Սպանիոյ Խաղաղ-Լա-Վաթոլիքի նշանին, Բորթուկայի Եւրաթիի եւ Սրոյ նշանին, Սարախիայի սուրբ Սաբիտիոսի եւ Ղաղաղու նշանին, Պաղղիոյ Պատուոյ Լեգիոնի հրամանատարութեան նշանին եւայլն եւայլն :

Եւ Յունաստանի վեհապետ Օթոմ Ե. թագաւորը՝ Պ. Ե. Վ. Քօնստանդինոփոլի իւր Վ. Պօլսոյ դեսպանը եւայլն եւայլն :

Եստեք, իրենց իւրաքանչիւր ունեցած լիակատար իշխանութեան թուղթերը մէկ մէկու հաղորդելէն եւ անոնց օրինակներով իւրեն ու վաւերականութիւնը ստուգելէն ետեւ, համաձայնութեամբ որոշեցին՝ եւ սահմանեցին ներկայ դաշնադրութիւնը հետեւեալ յօդուածներով :

30-րդ. Ա. Վ. Սուլթան Մալիւ Մեհմետ կայսրը եւ Յունաստանի Վ. Օթոմ թագաւորին հպատակները կարող պիտի ըլլան այս երկու տէրութեանց երկիրներուն մէջ թէ ցամաքի եւ թէ ծովու վրայ առեւտուր ընելու կատարեալ ազատութեամբ ու ապահովութեամբ :

Հետեւաբար, կաղաղութիւն պիտի ունենան առեւտուր ընելու համար ծանապօրհորհալու, ընակելու եւ տուն ու վաճառանոց վարձելու՝ երկու տէրութեանց այն ամեն տեղերը, ուր այս թոյլտուութիւնը ամենէն աւելի արտօնութիւն վայելող օտար տէրութեանց հպատակներուն շնորհված է, առանց զոյգանք իրելու եւ անհանգիստ ըլլալու իրենց առեւտուրին զգալով ժամանակին, այլ երկու կողմանէ կատարեալ պաշտպանութիւն եւ հիւրընկալութիւն պիտի վայելեն :

30-րդ. Բ. Լըփա զաշնակիր կողմանց մեկուն հպատակները՝ միւսին տէրութեան երկիրներուն մէջ ազատ պիտի ըլլան զինուորագրութեան եւ ամեն կերպ զինուորական ծառայութեան թէ ցամաքի եւ թէ ծովու վրայ :

Նոյնպէս ազատ պիտի ըլլան որ եւ է անձնական տուրքը :

30-րդ. Գ. Տաճկաստանի մէջ ծանապօրհորհալ հերոզ հեղեղեացի հպատակներուն հարկաւոր եղած Բեյլեքները, ծամբա թուղթերը եւ հրապարակները պիտի տրվին Բ. Գրան բարձր կանգներն :

Նմանապէս Յունաստանի մէջ ծանապօրհորհալ ընդ օսման հպատակներուն հարկաւոր եղած ծամբա թուղթերը անցապայ եւ առանց դժուարութեան պիտի տրվին հիւսիսային կառավարութեան զօրձակներն :

30-րդ. Դ. Լըփա զաշնակիր կողմանց վսեմափայլ նաւերը՝ թէ պարապ ըլլան եւ թէ վսեմափայլ կամ՝ որ եւ է նիւթ բեռնած, կատարեալ ազատութեամբ եւ ապահովութեամբ պիտի նաւարկեն իրենց սեպհական զբոսալուծ մեկնելու ծովերուն ու ջուրերուն մէջ : Վստատութեամբ պիտի մանեն երկու տէրութեանց ճոցերը, խորշերը, նաւահանգիստները եւ երկաթ նետելու տեղերը, իրենց վաճառքները տնօրէն կամ մասամբ ու զանազան պէս հոն պիտի պարսկեն, չձախմբեն որ պիտի վերցնեն տանին ամենէն աւելի արտօնութիւն վայելող ազգայն ստանի պարագաներու մէջ զմարտէն զատ կամ աւելի ատրք չտալով, եւ ուղած ամեն ապրանքին պիտի աւելն դուրս տանին :

Պիտի չընտրատվին ամենէն ին իրենց կամեցող հոկոտ տկ ապրանքին ամբողջ կամ մասամբ պար-

պէրու, ընկերութեան կամ արհեստաւորաց միա-
բանութեան (էնսամբլ) կամ որ եւ իցէ մէկու մը
համար վաճառելու իրենց բանին չեկած գինե-
րով, եւ իրենց չուզած ապրանքները գնելու: —
«Դոյնպէս բնաւ մէկ ժամանակ մը եւ որ եւ է
պատճառով» չպիտի արդիւնք լինի կամ վարձը ի-
րենց կամացը հակառակ:

Սակայն, ամեն ժամանակ պարտաւոր պիտի
ըլլան համաձայնելու այն կանոններուն, որ երկու
տէրութեանց երկիրներուն մէջ հաստատված
են եւ ի դորձ կը դրվին ամենէն աւելի արտօնու-
թիւն վայելող ազգաց նաւերուն նկատմամբ:

80Գ. Ե. Օսմանեան նաւերը՝ հելլենական
թագաւորութեան ամեն նաւահանգիստներուն
մէջ, եւ հելլենական նաւերը՝ օսմանեան կայսե-
րութեան ամեն նաւահանգիստներուն մէջ, թէ
մտած, թէ կեցած եւ թէ եղած ատենին՝ նա-
ւահանգստին մարտատանը կամ քաղաքին մէջ
գործակալներէն այն ժամանակը եւ այն կերպով
միայն պիտի նայվին ինչպէս ամենէն աւելի ար-
տօնութիւն վայելող ազգաց նաւերուն համար
սովորութիւն է. եւ այս նաւերը եւ իրենց բեռ-
ցած ապրանքները նոյն ազգաց վճարածէն զատ
կամ աւելի մաքուր, նաւահանգստի կամ քաղաք-
ութեան տուրք եւ այլն չպիտի վճարեն երկու տէ-
րութեանց երկիրներուն մէջ:

80Գ. Զ. Լըվաքանդի տէրութեանց նա-
ւերը նայելու եւ քննելու նկատմամբ նախընթաց
յօդուածին մէջ դրված պայմանը գործադրելի
պիտի ըլլայ նաեւ այն հելլենական լեզուն կամ
դատարկ նաւերուն նկատմամբ, որ Ղերմակ ծո-
վէն Սեւ ծով, կամ Սեւ ծովէն Ղերմակ ծով
կ'երթան Վարդանիսի ու Վ. Խոփորի նեղուցնե-
րէն անցնելով, եւ այս նաւերը նոյն ազատութիւ-
նը եւ նոյն խնամքը պիտի վայելեն, որն որ կը
վայելեն ամենէն աւելի արտօնութիւն վայելող
տէրութեանց նաւերը:

80Գ. Է. Լեթէ պատահի, որ Օսմանեան
կամ հելլենական նաւ մը երկու տէրութեանց
նաւահանգիստներուն մէջ կամ ծովեզերքները
փոխադէ հանդիպէ, ամեն հնարաւոր օգնութիւն
պիտի ըլլայ անոր, թէ մէջի մարդոցն ու ապրանք-
ներուն ազատութեանը եւ թէ ազատեալ նիւ-
թերուն ապահովութեանը համար: Այս նիւ-
թերը իրենց ազատութեանը համար դացած
ծախքերը աւարտելէն ետեւ, թէ որ տեղոյն պի-
տոյնը համար չծախվին, իւրաքանչիւր տէրու-
թեան ամենէն ձեռակաջ հիւպատոսին պիտի
յանձնարվին՝ առանց տուրք մը վճարելու:

80Գ. Ը. Լըվու գաշնադիր տէրութեանց
պատերազմական նաւերը՝ մէկմէկու պատահած
ժամանակին իրար պիտի ողջունեն ինչպէս բա-
րեկամութեան, նոյն առիթներու մէջ եւ նոյն
կերպով ու կանոններով՝ որ ընդհանրապէս կը
կատարվի խաղաղութեան ժամանակ Լըվուական
տէրութեանց պատերազմական նաւերուն մէջ:

Լըվու տէրութեանց մէկուն պատերազմա-
կան նաւերը միւսին առեւտրական նաւերուն պա-
տահած ժամանակը թող պիտի տան անոնց որ
ազատութեամբ ծամբանին շարունակեն, եւ պէտք
ըլլայ նե՛ օգնութիւն ալ պիտի բնեն անոնց:

80Գ. Թ. Օսմանեան կայսերութեան վա-
ճառականները չ'ունենան իր մէջ, եւ հելլենա-
կան թագաւորութեան հպատակները վեհափառ
Սուլթանին տէրութեան երկիրներուն մէջ՝ ա-
մենեւին անհանգիստ պիտի չըլլան իրենց առեւ-
տրական գործերուն մէջ, եւ որ ազգէ ուրիշ միջ-
նորդ (տէլլալ) կրնան գործածել իրենց առեւ-
տուրին համար:

80Գ. Ժ. Վաշնագիր կողմերը համաձայ-
նութեամբ որոշած են, որ երկու տէրութեանց
մէկուն մէկ նաւահանգիստին մէկալը բնիկ կամ
օտար ապրանք տանել բերելու ազատութիւն
պիտի ունենան երկու տէրութեանց նաւերն ու
հպատակները, նոյն պարտաւորութիւնները
յանձն առնելով եւ նոյն տուրքերը վճարելով,
որն որ յանձն առած են եւ կը վճարեն ամենէն
աւելի արտօնութիւն վայելող բնիկ կամ օտա-
րագիր նաւերը:

80Գ. ԺԱ. Լըվու գաշնադիր տէրութեանց
մէկուն վաճառականները կամ անոնց փոխադր-
ները կրնան միւսին երկիրն մէջ գնել ամեն
բան, թէ հողի բերք եւ թէ ներքին արուեստա-
կերտուածքներ, եւ այն երկիրն մէջ վաճառել
առանց ներքին վաճառականութեան զրադող եւ
ամենէն աւելի արտօնութիւն վայելող բնիկ հը-
պատակներուն առանկ պարագաներու մէջ վճա-
րածէն զատ կամ անոնցմէ աւելի տուրք մը վը-
ճարելու՝ գնած ու վաճառած ժամանակին:

80Գ. ԺԲ. Լըվու տէրութեանց հպատակ-
ները կարող պիտի ըլլան ազատութեամբ մէկմէ-
կու երկիրներուն մէջ գնելու ու վաճառելու օ-
տար երկիրներէ բերված ապրանքներ, եւ ամենէն
աւելի արտօնութիւն վայելող տէրութեանց հը-
պատակներուն առանկ պարագաներու մէջ վճա-

րածէն ուրիշ կամ աւելի տուրք չպիտի տան:

80Գ. ԺԳ. Օսմանեան կայսերութեան եւ
հելլենական թագաւորութեան վաճառականնե-
րը՝ մէկմէկու երկիրներուն մէջ գուրս տարվելը
հողային ու արուեստական բերքեր գնելու կո-
խադրելու եւ նաւ գնելու մասին մի եւ նոյն ար-
տօնութիւնները, ազատութիւնները եւ խնամք-
ները պիտի վայելեն. եւ օտար համար՝ ամենէն
աւելի արտօնութիւն վայելող տէրութեանց հը-
պատակներէն աւելի տուրք մը չպիտի վճարեն:

80Գ. ԺԴ. Վոյն արտօնութիւնները, ա-
զատութիւնները եւ խնամքները պիտի վայելեն
եւ ամենէն աւելի արտօնութիւն վայելող տէրու-
թեանց հպատակներէն աւելի տուրք մը չպիտի
վճարեն նաեւ երկու տէրութեանց երկիրներուն
հողային եւ արուեստական բերքերը եւ ուրիշ ա-
մեն կերպ եւ ամեն երկրի ապրանքները իրենց
նաւերովը մէկմէկու երկիրները տարած ժամա-
նակին, երբ նոյն ապրանքներուն տէրերը
դաշնագիր տէրութեանց մէկին կամ միւսին հը-
պատակներն ըլլան, կամ նոյն հպատակները գա-
նորդ ուրիշ օտար երկիրներէ ցամաքէն կամ ծո-
վէն բերած ըլլան, ներքը ծախելու կամ ուրիշ
երկիրներ տանելու համար:

80Գ. ԺԵ. Լըվու գաշնադիր տէրութիւն-
ները համաձայնութեամբ որոշած են նաեւ, որ
երկու կողմանէ յատուկ գործակալներ դրվելով,
հար եղածին չափ շուտով վերադառնալ պայ-
մաններուն վրայ ընդհանուր մարտի ցուցակ (թա-
րիֆա) մը շինեն՝ հելլենացի վաճառականներուն
բերած ու տարած ապրանքներուն վրայ, ինչպէս
որ սովորութիւն եղած է Բ. Վրան ու Լըվու-
պայի տէրութեանց մէջ: Մինչեւ ան ժամանակը
հելլենական հպատակներուն բերած կամ տա-
րած ապրանքներուն մարտի տուրքը՝ ամենէն ա-
ւելի արտօնութիւն վայելող ուրիշ տէրութեանց
հպատակներուն համար որոշված արժէքին ու
գիններուն համեմատ պիտի աւելնի. եւ թէ որ
արժէքին որոշմանը վրայ վե՛ճ ծագի՝ մարտտան
գործակալներուն ու վաճառականներուն մէջ,
մարտի տուրքը ապրանքով պիտի վճարվի:

80Գ. ԺԶ. Վաշնագիր տէրութեանց մէ-
կին հպատակները՝ միւսին երկիրներուն մէջ մաք-
սի խաղաղութիւնը բրած ժամանակին, յա-
ցաւորները նոյն տէրութեան մէջ հաստատված
կամ հաստատվելը օրէնքներուն ու կանոննե-
րուն սահմանած պատիժները պիտի կրեն:

Մասնաւոր հետեւեալ իւր-
օրէնքներ:

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՆԳՎԵՆ: Լորտ Ղ'օն Ուրալի
պաշտօնէ հրաժարելուն վրայ՝ կառավա-
րութեան պաշտօնէից դէմ ելած միւրիկը
հանդարտեցաւ: Լորտ Ղ'օն Ուրալի միտքը
դրեւ էր, կրնան քանի մը լրագրիներ, որ
խորհրդարանին մէջ իրեն վրայ ելած վե-
ճին դէմ դնէ: Բայց իր պաշտօնակից-
ները զինքը յորդորեն են, որ մէջերին
յայտնի երկպառակութիւն ու բաժա-
նում չծաղելու համար պաշտօնէ հրա-
ժարի:

Յուլիս 4/16 ին՝ Լորտ Ղ'օն Ուր-
ալը նոր բացաւորութիւններ տուաւ խոր-
հրդարանին՝ Վ. Եննայի գեւադանական
ժողովին մէջ բռնած ընթացքին վրայ,
եւ դառնապէս զանգատեցաւ իր վրայ
եղած ամբաստանութիւններուն ու զըր-
պարտութիւններուն դէմ:

Լրագրիները զանազան կերպով կը
խօսին Լորտ Ղ'օն Ուրալի այս բա-
ժին վրայ. ոմանք կը գովեն, ոմանք վար
կը զարնեն, ոմանք ու պարզապէս գոհու-
թիւն կը ցուցնեն:

Այսու ամենայնու Լորտ Ղ'օն Ուր-
ալի հրաժարելով պաշտօնէից մէկ քա-
նիկն դէմ արտունջներ բողոքովն չգաղ-
րեցան: Սըր Զարդ Վ. Ուտ, Սըր
Ս. Էպիս եւ Սըր Ս. Կրէյ կ'ամբաս-
տանվին իրեն խաղաղութիւն ուղղո-
թեպէտ իրենք ամենայն զօրութեամբ
հակառակը կը հաստատեն, եւ լորտ
Բալմբիթըն ալ զերենք կը պաշտպանէ:
Վ. Եննայի ժողովին գրութիւններուն
հրատարակվել խորհրդարանին եւ ժո-
ղովուդեան կարծիքը քիչ մը շտկեց այս
մասին:

Յիշեալ գրութիւնները հինգ կտոր
են. մէկը՝ Պուօլ կոմսին կողմէն Լոնա-
րայի աւստրիական դեսպանին խորհրդած-
ճանուցադիր մըն է Լեզգիոյ կառավա-
րութեան հաղորդելու համար: Երեքը
լորտ Վարէնտընի կողմէն Վ. Եննայի
անդղիական դեսպան լորտ Ուէսթմօր-
լընտի գրված նամակներ են: Հինգերոր-
դը՝ Լորտ Ղ'օն Ուրալի Վ. Եննային լորտ
Վարէնտընի գրած է՝ Աւստրիոյ վերջին
առաջարկութիւններուն վրայ: Այս նա-
մակին մէջ՝ լորտ Ղ'օն Ուրալը բարձրա-
պատիւ Ալե փաշային խաղաղասիրական
զգացմունքը եւ խորաթափանց ուշադ-
րութիւնը գովելէն ետեւ՝ Պուօլ կոմսին ա-
ռաջարկած խաղաղութեան պայմաննե-
րը կը քննէ, եւ հետեւեալ եզրակացու-
թիւնը կը հանձնակից: «Վամ Տաճկաս-
տանի ու Լըվուպայի համար անկատար
ապահովութիւն մը ընդունելու է կամ
պատերազմը շարունակելու է:», Ահա
այս անկատար ապահովութիւնն է որ
դաշնակից տէրութիւնները յանձն չառ-
նելով՝ Աւստրիոյ առաջարկութիւնը չըն-
դունեցին, եւ հետեւաբար պատերազմը
շարունակելու որոշում ըրին:

Լորտ Ղ'օն Ուրալի յաջորդը գեո-
որոշված չէ:

Վիրակինսուրը պահելու պատճա-
ռաւ ստորին կարգի ժողովուրդեան մէջ
ծագած շփոթութիւնը դեռ կը շարու-
նակէ Լոնարայի մէջ:

Վ. Թաղուհին Արեւելի պա-
տերազմին մէջ նշանաւոր եղող զօրա-
պետներուն ու ծովապետներուն պատ-
ուանշաններ շնորհեց:

ԳԵՂՂԻՆ: Ծախարկուած ժողո-
վը Բ. Վրան փոխ առնելու 125 միլ-
իոն Ֆրանքին երաշխաւորութեանը վե-
րաբերեալ օրէնքը ամսոյս 21/4 ին ըն-
դունեց:

Վառավարութեան ուղած 750
միլիոն Ֆրանքի փոխն ալ դիւրութեամբ
կատարագրվի:

Վ. Կայսրը հրաման բրաւ, որ
ամեն տարի օգոստոս 15 ին՝ Վարօլէնի
տոնակալութեան հանդէսին համար դըր-
ճած վաճառքը՝ Արեւելք մասնաւոր զե-
ուորներուն ընտանեացը բաժնրվի:

Պաշտօնական Մօնիթօրը լրագրիւր եր-
կու պաշտօնական նամակ կը հրատարա-
կէ, որոնք Պալմիրի դաշնակից ծովա-
պետներն ու Ռուսիոյ պատերազմի պաշ-
տօնեայ Վասիլ Տոկոլուքի իշխանը մէկ
մէկու գրած են՝ Վասիլ շոգեհաւին նա-
ւաստիներուն ու պաշտօնակալներուն
Հանկոյի առջեւ վատարարութիւններուն
պատճառաւ:

Տոկոլուքի իշխանը յայտարարու-
թիւն կ'ընէ իր նամակին մէջ, թէ անդ-
ղիացիներուն բանադնացութեան դրօշակ
գործածելու կերպը այս դէպքին առիթ
տուած ըլլալով, ասանկ սխալունք մը
ասիկցի եաքն ալ չպատահելու համար,
բանադնացութիւնները միայն երեք տեղի
հետ ըլլալու են, Վրոնթթատի, Սվե-
պուրի եւ Ռեպիլի հետ: Այս երեք տե-
ղերուն հետ բանադնացութիւն ընել ու-
ղող նաւերը պէտք է ձերմակ մեծ դրօշակ
մը բանան, հետեւ զացող թնդանօթի
հասողութեան հետեւ կենան, եւ սպա-
սեն որ ձերմակ դրօշակով մակոյլ մը ի-
րենց քովը զայ, ու գրաւորաւ առաջարկու-
թիւնը ընդունին: Այս պայմաններէն
դուրս եղած բանադնացութիւնները օ-
րինաւոր չպիտի ճանչցրվին:

Տընտաւ ծովապետը պատասխան գը-

րելով կը բողոքէ այս յայտարարութեան
դէմ, որ երկու կողմէն մէկմէկու հետ
հաղորդակցութեան միջոցները քիչքնե-
լով՝ պատերազմին գէշութիւնները կա-
ւելցնեն: Ասիկցի զատ կը հարցնէ, թէ
անդղիացիները երբ չարաչար գործածե-
ն բանադնացութեան դրօշակը, եւ կը
խոստանայ քննութիւն ընելու իր պաշ-
տօնակալներուն վարմունքին վրայ: Վ. Եր-
ժապէս՝ այս արգելքին տակէն ծագած
գէշութիւններուն պատասխանատուու-
թիւնը Ռուսիոյ կառավարութեան վրայ
ձգելով նամակը կը վերջացնէ:

Վաղղիական նաւախուժքին հրամա-
նատար Բրնօ ծովապետն ալ հաւանու-
թիւն տալով Տընտաւ ծովապետին այս
պատասխանին, յունիս 30 ին՝ Վրոնթ-
թատ իրկիր են Ռուսիոյ պատերազմի
պաշտօնեայ Տոկոլուքի իշխանին:

ԵՆԱՏՐԵՎ: Վ. Եննայի դեսպանախօ-
սութեանց գրութիւնները Լեզգիոյ մէջ
հրատարակելով, Պուօլ կոմսին կողմէն
գերմանական դաշնակցութեան ժողովին
զրված կարեւոր ծանուցադիր մընալ հրա-
տարակվեցաւ: Այս ծանուցադրին մէջ
Աւստրիա՝ իր վարմունքին պատճառները
եւ բրած որոշումները յայտնելով, կ'ընէ,
թէ պատերազմող տէրութեանց հետ ը-
րած դաշնագրութեան նպատակին միշտ
անձնանուէր կը կենայ, բայց գործադ-
րութեան վերաբերեալ խնդրոյ մը վրայօք
անոնցմէ կը բաժնրվի:

Ասիկցի զատ կը ծանուցանէ, թէ
Աւստրիոյ կառավարութիւնը իր զօրաց
մէկ մասը արձակելով ուրիշ նպատակ
չունի, եթէ ոչ տէրութեան վրայ ծա-
նրեցած ծախքերը թեթեւցնել, եւ այս
անօրէնութիւնը այն կերպով կարգի դր-
ված է, որ արձակեալ զօրքերը քիչ օր-
ուան մէջ կրնան ժողովվիլ եւ իրենց առ-
ջի դիրքերը բռնել:

Վ. Եննայի Վաշնագրին խօսքին նա-
յելով, Աւստրիա չորս երաշխաւորու-
թեանց պայմանները մինչեւ վերջը պաշտ-
պանելու անկեղծ դիտաւորութիւնը
յայտնած ժամանակը, Վաղղիոյ արտա-
քին գործող պաշտօնեայ Վ. Եննայի կոմ-
սը շնորհակալութեամբ իր խօսքը իր
զանրված գաղղիացի դեսպաններուն, եւ
կը ծանուցանէ երբ, որ չորս երաշխաւո-
րութեանց պայմանները Ռուսիոյ քն-
դունել տալու համար եղած ամեն ջան-
քերը պարտաւոր կըլլան, Վաղղիոյ կառա-
վարութիւնը այսու հետեւ ինքզինքը յիշ-
եալ չորս պայմաններուն կապված չե-
պի, այլ՝ պատերազմին դարձաւած-
ներէն յառաջ գալիք նոր պայմաններ
Ռուսիոյ առաջարկելու որոշում ըրեր է:

Սը հաստատեն, թէ զեւտարա-
կան պաշտօնով Վաղղիայէն Վ. Եննայ
խրկված Է. Եթան զօրապետը, եւ նոյն
պաշտօնով Վ. Եննային փարիզ խրկը-
ված Վրէնիվիլ զօրապետը տեղերին կը
դառնան:

Աւստրիոյ կառավարութեան Ի-
տալիայի զանազան մասը թաղաւորու-
թիւններն ու իշխանութիւնները միա-
բանելով՝ դաշնակցութիւն մը հաստա-
տելու խորհուրդը կ'երկու որ յաջողու-
թիւն չպիտի գտնէ: Լրագրաց մէջ հը-
րատարակված նամակներու խօսքին նա-
յելով, Լեզգիոյ, Վաղղիոյ, Սարտե-
նիայի եւ Հռոմի կառավարութիւննե-
րը հաճութիւն չեն տուել այս բանին.
եւ կը կարծվի, որ Աւստրիոյ բրած
ջանքներուն վախճանը՝ միայն Վարօլի
թագաւորութեան հետ աւելի տեղադաշ-

նակցութիւն մը ընկելու պիտի հասնի։
— Պրէսիտի Պաշտօնը կը ծառայէ նաեւ, թէ Լատինի կառավարութիւնը Վանուէրանի խնամութեան տակ կը մերձ օրերու կայսերական զօրաց ըրած շարժումներուն պատճառը հարցուցեր է Վաղդիս ու Լեզիսի կառավարութեանը։

Լատինի եւ Բ. Գրան մէջ անցեալ տարի հաստատուած դաշնագրութեան պայմաններուն նայելով՝ այս լուրը սխալ կ'երեւի։

ԻՏԱԼԻԱ։ Եւրոպի հոգին՝ կաննի, ծծումբ, նաւթ եւ ուրիշ պատերազմի հարկաւոր նիւթեր դուրս հանելու արդիւններն վաղ, Վաղդիս ու Լեզիսի տեղութիւնները գտնուող ընդ երկուսն Եւրոպի կառավարութեան։ Յիշեալ կառավարութիւնը դաշնակից տեղութիւնացիներ ինքնակազմ հոգի մը չունենալը յայտնուեց, եւ ասոր պատճառով Լեզիս կը զօրացնէ մէջ ունեցած հիւանդանոցը անոնց յանձնելու։ Եւրեւելեան դաշնակից բանակին հիւանդանոցներէ ելած զօրքերը հոն օգտագործուեցին իրենց համար։ Յայտնի է, որ այս կըզգէին օդը շատ լաւ է, եւ գերազանց հանքային ջուրեր ունի։

— Բոլոնիայի Զուրկի երկրներուն, ստորին Վ. երկրներէ եւ մանաւանդ Թրիեստի մէջ երեւան ելեր է։

ՍՊԱՆԻԱ։ Պապին Եւրոպի տեղեկացանք կայունները ծախելու մէջ մը քողարկելն օգուտ մը չտեսնելով, իր ծամրութեամբը ուղեղ կառավարութեան։ Զուրկի նստող Սպանիայի դեմոկրատիան նոյնպէս ետ կը դառնայ կ'ըսեն։

— Բոլոնիայի օրերս սաստիկացած է քանի մը դաւաճանք մէջ։ Սատրիան մէջ քիչ քան կ'ընեն, բայց Սպանիայի մէջ 1000 բռնութեան 600-ը մեծերն 14 օրուան մէջ։

ՌՈՒՄԵՆԻԱ։ Եւրոպի կայսեր հիւանդութեանը վաղօք պարտաճէ Եւրոպի դեմոկրատիան լրացնելու օր մանր կ'ստուգեն։ Լատին հետ ալ թուան հրաժարելու խօսքեր ալ կ'ընեն։ Եւրոպի լրագիրները կ'ըսեն նաեւ, թէ կայսեր եւ Սոստանի մեծ գուրբին մէջ ծանր դժուորութիւն ծագել է, եւ Բրուսիլի թաղաքին կողմը այս օրերս Բեռլինի կողմէն ալ պատճառ կուտան։

Արեւ լրագիրներ ալ կ'ըսեն, թէ Բրուսիլի թաղաքին կողմը ծանաւար հորդութեան նպատակը պատերազմող տեղութեանց մէջ հաշտութեան ոգի հիմ մը խորհրդարար պատրաստել, եւ միանգամայն Ռուսիոյ կայսեր Լեզիս տանի ժողովրդեան արտօնութիւններ շարունակելու դիտարկութեանը վաղօք խորհրդակցութիւն ընել է։

— Եւրոպի Վաշինգթոնի Վաշինգթոնի լրագիրները խօսքներ նայելով, Ռուսիոյ տեղութիւնը այս միջոցին մեծ զօրութիւն կը խրկէ երեւ Վաշինգթոն։ «Թէ որ մեղի եկած ամեն լուրերը ստոյգ են, եւ կ'ընեն Վաշինգթոնի Վաշինգթոն, Բ. Գ. Գ. եւ Լ. բանակները՝ այսինքն Ռուսիոյ մեծ բանակին երեւ մասին երկուրդ Վաշինգթոնի պաշտօնակցութեանը յատկացած են։ Լատինի, Լեզիս տանի բանակին, կեդրոնական բանակին եւ հարաւային (Վաշինգթոնի) բանակին գլխի միջին պահեստները պիտի մնան իրենց տեղը։

Լատինի կայսերական տեղը կամուր զօրաց դեմոկրատիան Վաշինգթոն։ Լատինի կայսերական տեղը կամուր զօրաց նպատակն է, որ Ռուսիոյ իր կանոնաւոր զօրքերը պատերազմի կը զօրածէ, Լեզիս տանի եւ իր ուրիշ դաւաճանքը անոնց զօրքի չթողնելով։

— Բեռլինի զայս փոխարինելու կազմակերպութեան նայելով, Ռուսիոյ զօրութիւնը այս միջոցին հետեւեալ կերպով բաժնրկած է։

Վաշինգթոն մէջ 150 հազար զօրք կայ, որոնց 40 հազարը հիւանդ ու վերաւոր են։ Վաշինգթոնի մէջ 60 հազար զօրք կայ Լեզիս զօրակազմի հրամանատարութեանը տակ։ Եւրեւելեան բանակը որ 130 հազար հոգի էր Բաշինգթոն մաս լրացնելու հրամանատարութեանը տակ էր, 110 հազարի ինքն է 40 հազարը Վաշինգթոնի խրկելով։ Այսպէս, կ'ըսեն, դիտարկութիւն ունի 60 հազար զօրաց բանակ մը խրկելու Բիւլ, որ անկից կաւոր ըլլայ թէ Վաշինգթոն եւ թէ Լեզիս տանի դիտարկութեանը քաղաքը։

Վաշինգթոնի բանակը կը բաղկանայ 50 հազար մարդէ, որուն վրայ պէտք է աւելցնել Լատինի մէջ կըզգէ 20 հազար զօրքերը Արաւ զօրակազմի հրամանակին տակ, եւ Ֆինլանդիայի մէջ կըզգէ 60 հազար զօրքը Վաշինգթոնի հրամանակին տակ։ Բեռլինի մէջ ալ 50 հազար զօրաց բանակ մը կայ Ռուսիոյ զօրակազմի հրամանակին տակ։ Լատինի մէջ 500 հազար զօրաց գումար մը կը կազմեն։

Տեղութեան արեւելեան դաւաճանքն մէջ ցրուած զօրքերուն թիւն ալ 120 հազարի կը հասնեն, որոնք պատերազմի չեն կրնար խրկուիլ շատ հեռուն ըլլալուն համար։

Լատինի ահա Ռուսիոյ այս միջոցին ունեցած զօրքերուն թիւն թոր Ֆրանսիայի մէջ ցրուած զօրքերուն թիւն 14 թուով գրված նամակի մը խօսքին հաւատարմէ։ Զարկ չէ ըսել, թէ հիւանդութիւնները, աշխատութիւնները, կրկար եւ տաժանաւոր ծանաւար հորդութիւնները շարունակ կը պահպանեն զօրաց թիւը, որոնց տեղը լրացնելու համար՝ դաշտերուն մէջ մըջակ եւ քաղաքներուն մէջ արհեստաւոր չէ մնացած։

ՌԱՍԻԱ ԼՈՒՐԵՐ

Վեհապետ ինքնակազմ բարձրագատիւ սպարապետ Իսմէր փաշային տեղութեան ըրած գերազանց ծառայութիւնները վարձատրելու ուղեով, Իսմէր փաշային կողմէ մեծ պէգի մը եւ 2 հեքմէտի կողմէրը երկու մեծ աղարակ շնորհեց անոր։

Վաշինգթոնի առաջադրութիւնը նաեւ Սեւ ծովու կայսերական նաւատորմին հրամանատար Վաշինգթոնի Լեզիս փաշա ծովային ամառանը 25 հազար զուռուշ աւելցնելու հրաման ըրաւ։

— Ինչպէս որ նախնիք թուով ծանուցինք, Փարիզի ու Թաւրիսի դեսպան վեհապետ Մեհմէտ պէյը անցեալ հինգշաբթի օրը գաղղկական թագաւոր Վաշինգթոնի մայրաքաղաքէ մեկնեցաւ։

Մայիս շաբաթուով ծանուցեալ եւ նաեւ Արմէնիան մեծապատիւ Ֆախրէ Բեկիւնի եւ Փարիզի դեսպանատան ուրիշ բոլոր պաշտօնատարները։

— Վաղդիս լրագիրները լուր կուտան, թէ արքունի վաւարակներ մեծապատիւ Պորտ ամիրան Տաւեան որ այս միջոցին Փարիզ կը գտնուի, վեհապետ

Վաշինգթոնի կայսերական տեղը կամուր զօրաց դեմոկրատիան Վաշինգթոն։ Լատինի կայսերական տեղը կամուր զօրաց նպատակն է, որ Ռուսիոյ իր կանոնաւոր զօրքերը պատերազմի կը զօրածէ, Լեզիս տանի եւ իր ուրիշ դաւաճանքը անոնց զօրքի չթողնելով։

— Մայրաքաղաքէ մեծապատիւ Պետրոս փաշայի օրիւ աղուափայլ թաղման արդան՝ Բ. Գրան թարգմանատան անգամ անուանեցաւ։

Յիշեալ Վ. Եւրոպի երկուշաբթի օրը մայրաքաղաքէ Վաղդիս դեմոկրատիան մը ծամանակ հոն կ'ենալու համար։

— Խորասանձեւ մեծապատիւ Պետրոս փաշայի օրիւ աղուափայլ թաղման արդան՝ Բ. Գրան թարգմանատան անգամ անուանեցաւ։

— Եւրոպի շաբթու գաղղկական Բաշինգթոն շաբթու 500 ռուս դերի բեւաւ թուովն են, որոնք Օտեսա տարվելով՝ նոյնպէս գաղղկացի զերիններու հետ պիտի փոխանակուին։

— Վաշինգթոնի բարեկամ կառավարութիւնը համոզման ըլլալով, որ անմարտութիւնը՝ քոլեային ծարակելուն զլիւսաւոր պատճառներէն մէկն է, այս օրերս սաստիկ հրաման հանեց, որ փողոցներուն մարտութեանը անձանքի եւ փութանք հոգողութիւն ըլլայ։ Եւրոպի նապէս հրաման ըրաւ, որ մեռելները յուղարկուելու առաջ անոնց մահուան պատճառը քննելու եւ քառանկիւնայի զօրծակալութեան ծանուցանելու կանոնը ծրարութեամբ եւ անոնց զանցառութեան ի գործ դրուի։

— Մայրաքաղաքէ Եւրոպի շաբթու հեռագիրը լինալով վրայ է։

Եւրոպի Վ. Պաշին միջեւ Եւրոպի անուալիս լինեցաւ։ Եւրոպի մեծ փութանք յառաջ կը տարվի, եւ միջեւ տանք հինգ օր լինալուն յոյս կայ։

Եւրոպի շաբթու օրուան փութանքին ծամանակը, Սիւլիւրի եւ Պէյի-Բեք 2 հեքմէտի մէջ տեղը կըզգէ երկու թեւերուն մէջ կայծակն զարնուիլով մէջ տեղէն կորեր է, եւ ձողերուն մէջ ալ կործանել կոր կոր եղեր է։

— Եւրոպի անուալիս եկած նամակները կը ծանուցանեն, թէ յուլիս 10 էն ի վեր քոլեային երեւան երկրով, քաղաքին բնակիչներն ահաւորեցին մէջ ձրերէ։

— Պաշինային եկած նամակները կը ծանուցանեն, թէ շաբթու ծամանակէ մը ի վեր դաշտերէն ետքը՝ անցեալ շաբթու նորէն սկսել է, եւ քանի մը անգամ սաստիկ ցնցեր է։ Լատինի պատճառաւ նորէն երկիւղը տիրել է բնակչաց սրտին մէջ։

— Մեհմէտիկն յուլիս 7 թուով զըրված նամակները լուր կուտան, թէ քոլեային բոլորովն դադարել է այս քաղաքին մէջ։

Տեղեւոր կուսակալ Օսման փաշան՝ նախահոգ իմաստութեամբ շրջափայ գեղերէն ու քաղաքներէն եկած սպարները քառանկիւնայի տակ դրել, եւ ուրիշ առողջապահական անօրէնութիւններ ըրել է, որ քոլեային նորէն չծարակի քաղաքին մէջ։

— Զանադ-Վալիէն եկած նամակները՝ ապստամբ Պաշին-Պաշիններուն ըրած անկարգութեանց պատմութիւնը կը շարունակեն։ Եւրոպի 10ին, 50-60 Պաշին-Պաշին բանակին փախել, Ինչեւ տէր մօտ՝ զինուորներ (քաղաք) կողոպտել են, որոնք 60 հազար զուռուշ տեղութեան վերաբերեալ դրամ դաւաճան կուսակալներ կը տանին կողմ։ Ռուսի Պաշին-Պաշիններուն խումբ մըն ալ Լաւրեքի երկրով, շատ անկարգութիւն ըրել են գեղերն ինքն ինքնաւոր։

Վաշինգթոնի բարեկամ կառավարութիւնը երկու շաբթու կանոնաւոր զօրք խրկեց Զանադ-Վալիէն այս ստահանքը զպղելու եւ բարեկարգութիւնը հաստատելու համար։

— Վաշինգթոն յուլիս 13 թուով հետեւեալ լուրերը կը գրեն։

«Եւ շաբթու քաղաքի մէջ պատահած նշանակութեան արժանի լուրը՝ Օսմանեան յանձնարարական ժողովոյն նախագահ մեծապատիւ Օսման պէյին՝ Վաշինգթոնի բոլոր գաղղկացի ու անգղիացի զինուորական հրամանատարներուն, բարեկամ տեղութեանց հիւպատոսներուն եւ տեղեւոր հայ եւ յոյն ժողովրդոց երկեղեցական հովիւներուն ու երեւելի վաճառականներուն տուած մեծածախ ու շքեղ հացկերութիւն, որուն մէջ անթիւ բարեկարգութիւններ եղան մեր օգոստոսի առաջադրութիւնները եւ բոլոր դաշնակից Միւսպետներուն կենաց երկարութեանը, իրենց անկեղծ դաշնակցութեան մշտնջենաւորութեանը, դաշնակից զօրաց կատարեալ յաջողութեանը ու Մեհմէտ-Պաշին առջեւ վերադարձներուն արագ առողջութեանը համար։ Զաւարեալները 90ի չափ կային։ Եւրոպի շքեղ հացկերութիւնը երեւեալ Վաշինգթոնի մէջ չէր տեսնուած։

«Եւրոպի շաբթու շաբթու զանազին մեծ փութանք յառաջ կը տարվի։ Վաղղիացիք ալ այսօր վաղը պիտի սկսին Վաշինգթոն շաբթու Ռուսիոյ շաբթու հետագոյն շաբթուները։

«Զաւար սրտի կը ծանուցանեն, որ քոլեային Պաշինային եւ Սիւլիւրի մէջ մեծ կոտորում ըրել է անցեալ շաբթու։ Պաշինային բնակիչներուն մեծ մասը ձրեր գաւառին ներսի գեղերը քաշվել են։ Սիւլիւր քաղաքին մէջ հոգեհոգ մըն ալ պատահելով 39-40 խանութ եւ տուն այրել է։ Վրսէն, թէ վաճառականներուն փախչելուն պատճառաւ, Եւրոպի շաբթու շաբթու շաբթու ալ Պաշինային չափին հանդիպին։ Իսկ Սիւլիւրի մէջ քոլեային մեռողներուն թիւը օրը 153ի ելեր էր, բայց բարեկարգ դաբար՝ աւ թիւը օր աւուր քիչաւոր վրայ է։

«Եւրոպի շաբթու տեղեւոր Օսմանեան յանձնարարական ժողովոյն անդամ մեծապատիւ Պետրոս պէյին համար խօսած ծամանակ՝ սխալմամբ երրորդ կարգի ըսելու տեղ չորրորդ կարգի պաշտօնատարներ էին։ Եւ անգամ աւ սխալ ուղղութեւ կը փութան»։

— Սիւլիւրի մէջ յուլիս 10 թուով ուրիշ մէկ թղթակցներուն զրաւ նամակը կը ծանուցանէ, թէ ամսոյ 8էն ի վեր քոլեային բարեկարգ դաբար շատ մեղմանցել է հոն, անանկ որ ամսոյ 10ին օրը 5 կամ 6 հոգի միայն բռնուիլ են։

— Եւրոպի մեր թղթակցներ յուլիս 1 թուով հետեւեալ լուրերը կը գրեն մեզ։

«Եւրոպի առաջ գրած նամակներէ մեծ մասը, թէ դաւաճան բարեկամ կուսակալ վեհապետ Վեհմէտ փաշան Վաշինգթոնի մէջ քոլեային հաստատուելով, անոնց պահպանութեանը յանձնարարութեանը մէջ պաշտօնատեղ պատահած գողութեան վաղը իրենց ամսական տուած տուորագրութեան առեւեր ձեռնարկուեց։

Բարեկամ կուսակալի գաւառի ապահովութիւնն ու անգողութեանը կատարեալ ընելու համար՝ արեւելեան շաբթու, 200 պահպանողներու (զաւրիկ) ընտրեց Տեղեւոր Զաւար աղային հրամանատարութեանը տակ։ Եւրոպի պաշտօնէն է՝ գաւառի ամեն կողմը պարտիլ եւ անգողութեան աշխատանքը շաբթու։ Եւրոպի օգոստոս

